

ARIA PROTEJATĂ „CĂLINEȘTII MICI”

Gheorghe POSTOLACHE,
profesor, dr. hab. în biologie,
Grădina Botanică (Institut), AȘM

Prezentat la 22 martie 2011

Abstract. This article presents the floristic and forest stand diversity of protected area „Călineștii Mici”. Also in this article are listed forest stand species, shrub species and herb species. The authors mention the rare species.

Keywords: protected areas, floristic diversity and forest stand.

INTRODUCERE

Aria naturală protejată „Călineștii Mici” reprezintă o suprafață (7 ha) de pădure de stejar pufos, atribuită la categoria Monumente ale naturii C) Botanice, a) Sectoare reprezentative cu vegetație silvică; anexa nr. 3 (Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat. // Monitorul oficial al RM., nr. 66-68, art. 442 din 16.07.1998). Este una din cele mai de nord suprafețe de pădure de stejar pufos (*Quercus pubescens*) din Republica Moldova fapt pentru care a fost instituită în calitate de Arie Naturală Protejată. Până în prezent nu a fost cunoscută compoziția floristică și fitocenotică a ariei protejate. Pentru realizarea acestui subiect, a fost cercetată flora și vegetația ariei protejate „Călineștii Mici”, în scopul aprecierii valorii, situației actuale și elaborării măsurilor de optimizare a conservării biodiversității.

MATERIALE ȘI METODE

Aria protejată „Călineștii Mici” este amplasată pe un versant cu expoziția sud-vest, la Nord Est de comuna Călinești, raionul Fălești. Se află în coordonatele: 1) Longitudine – E 27° 29'26", Latitudine – 47°01'22", Altitudine – 147 m; 2) Longitudine – E 27° 29'37", Latitudi-

ne – 47°37'42", Altitudine 157 m, în cadrul subparcelei 21E din Ocolul silvic Fălești, Întreprinderea silvică Glodeni.

Este constituită dintr-un arboret natural fundamental de stejar pufos (*Quercus pubescens*) (foto 1, 2). Compoziția arboretului 10STP. Ca specii însoțitoare sunt frasinul (*Fraxinus excelsior*), ulmul (*Ulmus carpiniifolia*) și arțarul tătăresc (*Acer tataricum*). La marginea arboretului sunt puține exemplare de salcâm (*Robinia pseudacacia*). Vârsta arboretului 75-110 ani. Consistența 0,6-0,7. Înălțimea arborilor 10-14 m. Diametrul tulpinii arborilor 20-36 cm. Volumul masei lemnoase 106 m³/ha. A fost atribuită la categoria – ecosisteme forestiere de stejar pufos (*Quercus pubescens*) (Postolache, 2002).

Diversitatea floristică a fost cercetată prin metoda de itinerar. Sa colectat herbar al speciilor de plante care nu au fost posibil de deter-

minat în câmp. Denumirile plantelor sunt date după T. Gheideman (1986) și A. Negru (2008).

Diversitatea fitocenotică a fost cercetată conform metodelor acceptate în domeniu (Braun-Blanquet, 1964; Borza, Boșcaiu, 1965).

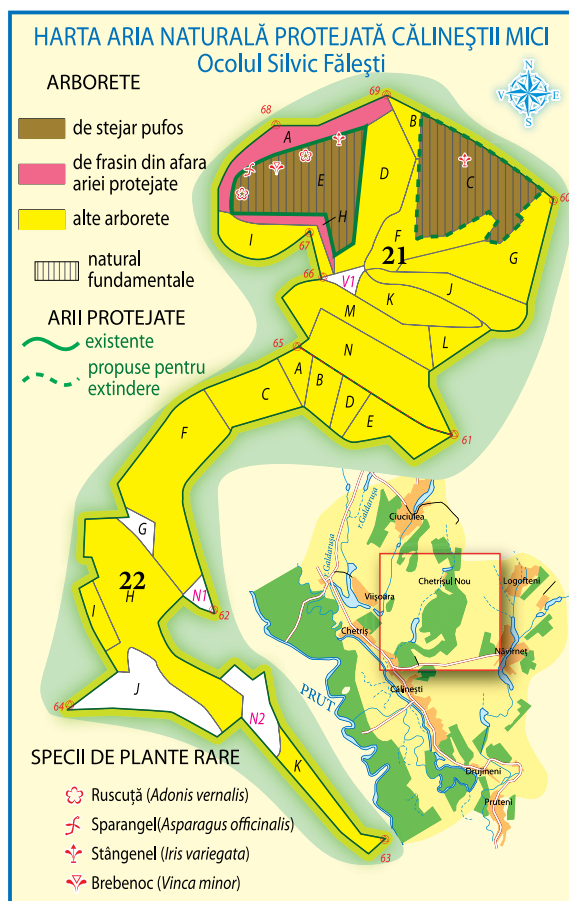

Foto 1. Pădure de stejar pufos (*Quercus pubescens*)

Foto 2. Arboret de stejar pufos (*Quercus pubescens*)

Diversitatea arboretelor a fost elaborată conform Gh. Postolache (2008).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Aria protejată „Călineștii Mici” este constituită din comunități forestiere. Sunt analizate rezultatele cercetării diversității arboretului și diversității floristice.

Diversitatea arboretului. După proveniență arboretul din Aria prote-

jată „Călineștii Mici” a fost atribuit la categoria de arboret natural fundamental de productivitate inferioară.

Diversitatea floristică. În aria protejată Călineștii Mici au fost evidențiate 125 specii de plante vasculare, dintre care 11 specii de arbori, 10 specii de arbuști și 105 specii de plante ierboase.

Stratul arborilor. Consistența 0,6-0,7. Este constituit din 11 specii de arbori. În arboret predomină stejarul pufos (*Quercus pubescens*).

Abundența altor specii (*Quercus robur*, *Acer campestre*, *Acer negundo*, *Acer tataricum*, *Cerasus avium*, *Fraxinus excelsior*, *Malus sylvestris*, *Pyrus pyraister*, *Robinia pseudacacia*, *Gleditsia triacanthos*) este neînsemnată. S-a constatat extinderea puietului de frasin și creșterea numărului de arbori de frasin în partea de est a ariei protejate. A fost înregistrat și puiet al altor specii de arbori: *Quercus pubescens*, *Acer tataricum*, *Cerasus avium*, *Fraxinus excelsior*, *Malus sylvestris*, *Pyrus pyraister*.

Stratul arbuștilor. Stratul arbuștilor este bine dezvoltat pentru că consistența stratului arborilor este neînsemnată de aceea pe la marginile arboretului și poienelor sau creat desigurii. În aria protejată Călineștii Mici au fost evidențiate 10 specii de arbuști: *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaea*, *Euonymus verrucosa*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, *Rhamnus cathartica*, *Swida sanguinea*, *Viburnum lantana*, *Rosa sp.*

Stratul ierburilor. Este dezvoltat neuniform. Gradul de acoperire a ierburilor în poiene este 100%, în timp ce în arboret scade până la 20%. În Aria protejată Călineștii Mici au fost evidențiate 105 specii de plante ierboase: *Achillea millefolium*, *Adonis vernalis*, *Aegonychon purpureo-careuleum*, *Agrimonia eupatoria*, *Ajuga reptans*, *Ajuga genevensis*, *Alliaria petiolata*, *Allium rotundum*, *Anisantha tectorum*, *Anthriscus sylvestris*, *Arctium tomentosum*, *Artemisia austriaca*, *Artemisia vulgaris*, *Asparagus officinalis*, *Astragalus glycyphyllos*, *Ballota nigra*, *Betonica officinalis*, *Bothriochloa ischaemum*, *Brachypodium sylvaticum*, *Bromus arvensis*, *Campanula sibirica*, *Capsela bursa-pastoris*, *Cardus crispus*, *Carex michelii*, *Centaurea diffusa*, *Cichorium intybus*, *Clinopodium vulgare*, *Convolvulus arvensis*, *Cynoglossum officinale*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota*, *Echium vulgare*, *Elytrigia repens*, *E.intermedia*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia stepposa*, *Falcaria vulgaris*, *Festuca valesiaca*, *Filipendula vulgaris*, *Fragaria vesca*, *Galium aparine*, *Geranium*

Foto 3. Liziera pădurii de stejar pufos

sanguineum, Geum urbanum, Glechoma hirsuta, Hypericum perforatum, Iris variegata, Koleria cristata, Lavatera thuringiaca, Lamium album, Lamium purpureum, Lapsana communis, Lathyrus niger, Lavatera thuringiaca, Leonurus cardiaca, Leopoldia comosa, Leopoldia tenuiflora, Marrubium peregrinum, Medicago romanica, Melilotus officinalis, Muscari neglectum, Nonea pulla, Origanum vulgare, Physalis alkekengi, Phleum phleoides, Phlomis tuberosus, Plantago altissima, Plantago lanceolata, Poa angustifolia, Polygonatum latifolium, Polygonum aviculare, Potentilla impolita, Potentilla recta, Prunella vulgaris, Pulmonaria officinalis, Ranunculus iliricus, Ranunculus polianthemos, Rumex acetosa, Salvia nemorosa, Salvia pratense, Salvia verticillata, Sambucus ebulus, Scutellaria altissima, Sedum maximum, Setaria viridis, Silene noctiflora, Sonchus arvensis, Stachys germanica, Stachys recta, Taraxacum officinale, Thalictrum minus, Theucium chamaedrys, Teucrium polium, Thymus marschallianus, Tragopogon dubius, Trifolium arvense, Urtica dioica, Valeriana collina, Verbascum phoeniceum, Veronica austriaca, Vicia villosa, Vicia hirsuta, Vinca herbacea, Vincetoxicum hirsutinaria, Viola tricolor.

În Aria protejată Călineștii Mici au fost evidențiate 5 specii de plante rare: *Adonis vernalis, Asparagus officinalis, Iris variegata, Leopoldia tenuiflora, Vinca herbacea.*

Diversitatea fitocenotică. Comunitățile vegetale din Aria protejată „Călineștii Mici” au fost atribuite la asociațiile: as. *Cotino-Quercetum pubescentis* Soó, as. *Prunospinosae-Crataegetum monogynae* (Soo 1927) Hueck, 1931.

Impacte naturale și antropice.

Foto 4. Suprafața de pădure de stejar pufos invadată de puiet de frasin

A fost evidențiat că gestionarea Ariei naturale Călineștii Mici se efectuează fără a ține cont de regimul stabilit de arie naturală protejată. În prezent are loc extinderea puietului de frasin și creșterea numărului de arbori de frasin în partea de est a ariei protejate. În această parte a ariei protejate frasinul substituie stejarul pufos. În câteva locuri în poiene este extras stratul de sol fertil cu tot cu plante. Se observă resturi menajerie, urme de rug etc. ca rezultat al „odihnei” a populației. Sunt suprafețe unde este posibilă regenerarea naturală a stejarului pufos, dar nu se întreprind măsuri de regenerare.

Conservarea biodiversității. Aria protejată „Călineștii Mici”, după compoziția floristică și peisagistică, este o suprafață reprezentativă de stejar pufos (Kravciuk, Verina, Suhov, 1976). Include un genofond constituit din 125 specii de plante vasculare. În Aria protejată „Călineștii Mici” au fost evidențiate 5 specii de plante rare: *Adonis vernalis, Asparagus officinalis, Iris variegata, Leopoldia tenuiflora, Vinca herbacea.* La categoria de elemente valoroase este atribuit și arboretul de stejar pufos care este atestat ca unul din cele mai de la nord din arealul de răspândire. De aceea această suprafață necesită o atenție sporită.

Foto 5. Suprafață din poiana din care a fost extras stratul superficial al solului

Conform Hotărârii Guvernului Moldovei nr. 5 din 8 ianuarie 1975 suprafața de pădure nominalizată a fost luată sub protecția statului și atribuită la categoria Monumente ale naturii (anexa 3)*. Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1539 din 25 februarie 1998 această suprafață de pădure a fost confirmată ca arie protejată și atribuită la categoria Monumente ale naturii (C) Botanice, a)sectoare reprezentative cu vegetație silvică (anexa 3).

Recomandări de optimizare a conservării plantelor. Pentru optimizarea conservării diversității plantelor, se recomandă de efectuat următoarele lucrări :

■ În scopul stopării reducerii suprafețelor cu arborete natural fundamentale, se propune ca arboretele natural fundamentale să fie gestionate prin metoda tăierilor succesive în condiții de instalare și de dezvoltare a semințișului. Regenerarea stejarului se va efectua din contul celei naturale.

■ De eliminat puietul de frasin care invadează stejarul pufos în partea de est a ariei protejate.

■ Deoarece frasinul din subparcele 21A și 21B poluează Aria naturală protejată Călineștii Mici, se recomandă de schimbat compoziția

arboretelor din aceste subparcele.

■ De reglementat accesul populației în teritoriul ariei protejate conform regulamentelor în vigoare.

Se propune de inclus în componența ariei protejate subparcele 21C de stejar pufos.

CONCLUZII

Aria protejată „Călineștii Mici” reprezintă o suprafață (7 ha) de pădure valoroasă. Este una din cele mai de nord suprafețe pădure de stejar pufos (*Quercus pubescens*) din Republica Moldova fapt pentru care i-a fost acordat statutul de arie naturală protejată. Este constituită dintr-un arboret de stejar pufos (*Quercus pubescens*). Compoziția floristică a ariei protejate include un genofond constituit din 125 specii de plante vasculare, dintre care 11 specii de arbori, 10 specii de arbuști și 105 specii de plante ierboase. Au fost înregistrate 5 specii de plante rare. A fost stabilit că în prezent, în partea de nord-est a ariei protejate, are loc procesul de substituire a stejarului pufos-edificatorului comunităților forestiere cu frasin. Pentru optimizarea conservării diversității plantelor, se propune de eliminat excesul puietului de frasin.

BIBLIOGRAFIE

1. Borza A., Boșcaiu N. Introducere în studiul covorului vegetal. Ed. Academiei R.P.R., București, 1965.
2. Postolache Gh. Probleme actuale de optimizare a rețelei ariilor protejate pentru conservarea biodiversității în Republica Moldova. // Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe biologice, chimice și agricole. 2002, nr. 4(289), pag. 3-17.
3. Postolache Gh. Procedeu de sistematizare a diversității arboretelor. / Simpozion științific internațional "Agricultura modernă-realizări și perspective", Chișinău, 2008, pag. 331-333.
4. Гейдеман Т. С. Определитель высших растений Молдавской ССР. Кишинев, «Штиинца», 1986, 637 стр.
5. Кравчиук Ю. П., Верина В. Н., Сухов А. М. Заповедники и памятники природы Молдавии. Кишинев, Изд. Штиинца, 1976.
6. * О взятии под государственную охрану природных объектов и комплексов на территории Молдавской ССР. Постановление Совета Министров Молдавской ССР от 8 января 1975 г, № 5.
7. **Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat. // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 66-68, din 16.07.1998.